

DREPTURILE ALEGĂTORULUI

Potrivit art.38 din Constituție, cetățenii Republicii Moldova care au împlinit vârsta de 18 ani pînă în ziua alegerilor au drept de vot. Așadar, Dvs. aveți dreptul la vot, care presupune următoarele:

DREPTUL DE A ALEGE

Cetățeanul Republicii Moldova participă la alegeri prin **vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat**.

- **Vot universal.** Dvs. puteți alege și aveți dreptul de a fi ales fără careva deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială.
- **Vot egal.** Dvs., ca și orice alt alegător, aveți dreptul doar la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală. Dvs. trebuie să votați doar pentru un singur concurent electoral (bloc electoral, partid sau candidat independent).
- **Vot direct.** Dvs. trebuie să votați personal. Nimeni nu poate vota în locul unei alte persoane, adică nimeni nu poate vota în locul Dvs. și nici Dvs. nu puteți vota pentru o altă persoană, chiar dacă aceasta este rudă apropiată sau persoană publică.
- **Vot secret.** Votarea este secretă, adică nimeni nu trebuie să cunoască opțiunea Dvs. În cabina de vot trebuie să intrați singur(ă) pentru ca nimeni să nu vă poată influența pentru cine trebuie sau nu trebuie să votați.
- **Vot liber exprimat.** Participarea Dvs. la alegeri este liberă. Nimeni nu este în drept să vă oblige să participați sau să nu participați la alegeri. Deasemenea, nimeni nu este în drept de a vă obliga să votați pentru un anumit bloc electoral, partid politic sau candidat anume. Doar Dvs. trebuie să hotărâți pentru cine votați.

ALTE DREPTURI ELECTORALE

1. În cazul în care în ziua alegerilor nu vă veți afla în localitatea de domiciliu, cu câteva zile înaintea desfășurării alegerilor, Dvs. aveți dreptul de a primi certificate de la biroul electoral de circumscripție (de la locul de domiciliu) pentru a putea să votați în altă localitate.
2. Dvs. trebuie să fiți înscris în listele de alegători.
3. Cu șapte zile înainte de ziua alegerilor trebuie să se anunțe unde anume se vor petrece alegerile (la școală, la club sau în altă încăpere).
4. Pentru a alege corect, aveți dreptul de a face cunoștință cu listele electorale, adică să cunoașteți candidații și programele acestora;
5. Pentru a nu greși în timpul alegerilor, aveți dreptul de a face din timp cunoștință cu buletinul de vot.
6. Persoanele bolnave sau invalide pot vota la locul de reședință la acel moment. În acest caz, președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să trimită cu urna specială (urna mobilă și materiale necesare exercitării dreptului la vot) o echipă specială alcătuită din membri și observatori acreditați.
7. Persoanele care-și satisfac serviciul militar votează la secția de votare din localitatea unde se află unitatea militară.
8. Persoanele care se află în spitale, maternități, sanatorii, case de invalizi și cămine de bătrâni, în cazul în care nu se pot deplasa la secția de votare din apropiere, pot solicita urna mobilă direct la spital, maternitate, sanatoriu etc.

SE INTERZICE !!!:

1. În momentul votării să vă anunțați opțiunea în public cu glas tare sau să arătați demonstrativ

cuiva buletinul de vot după ce ați aplicat ștampila „votat”.

2. Părăsirea secției de votare cu buletinul de vot primit.
3. Intrarea în cabina de vot cu familia, rudele, prietenii sau alte persoane.
4. Să votați de mai multe ori.
5. Comercializarea și consumarea băuturilor alcoolice în incinta secției de votare și în raza a 100 de metri.
6. Amplasarea oricăror materiale publicitare electorale la secția de votare și în raza a 100 metri;
7. Prezența unor polițiști sau militari înarmați în incinta secției de votare.

Dacă ați observat că aceste reguli nu sunt respectate, Dvs. trebuie să anunțați președintele biroului electoral al secției de votare și observatorii prezenți, cerînd respectarea acestora.

Cum votați?

În ziua alegerilor, secțiile de votare activează de la orele 7.00 pînă la 21.00. Dvs. vă puteți prezenta la secția de votare din raza localității sau domiciliului Dvs. la orice oră din acest interval de timp.

La secția de votare trebuie să vă prezentați cu buletinul de identitate sau pașaportul Dvs.

După ce ați prezentat actul de identitate și ați semnat în dreptul numelui Dvs. din lista electorală, veți primi buletinul de vot cu care veți merge în una din cabinele de vot. În cabina de vot trebuie să intrați singur(ă). Aici trebuie să aplicați ștampila „votat” în cerculețul situat în partea dreaptă a numelui blocului, partidului sau candidatului independent pentru care doriți să votați. **Dacă nu veți aplica ștampila „votat” pe buletinul de vot sau o veți aplica de mai multe ori (adică veți vota pentru mai mulți concurenți) buletinul Dvs. va fi considerat nevalabil.** După ce ați votat, trebuie să împăturiți buletinul de vot și să mergeți spre membrul comisiei electorale, care va

aplica o altă ștampilă pe partea din dos a buletinului. Nimeni nu trebuie să vadă pentru cine ați votat!

După ce membrul comisiei electorale a aplicat ștampila pe verso, trebuie să aruncați buletinul de vot în urna de vot și să părăsiți secția de votare. Aceste reguli trebuie să fie respectate de toate persoanele, inclusiv de către primar, deputat sau chiar candidatul electoral. În secția de votare permanent se pot afla doar membrii comisiei electorale și observatorii acreditați.

Dacă nu sunteți înscrisi în listele electorale, însă puteți să demonstrați că aveți domiciliul în raza secției respective de votare, membrii comisiei electorale trebuie să vă permită să votați, incluzându-vă în listele electorale suplimentare.

DACĂ V-AU FOST ÎNCĂLCATE DREPTURILE ELECTORALE:

Trebuie să anunțați imediat președintele Biroului electoral al secției de votare și observatorii aflați în incinta secției de votare!

În cazul în care problema poate fi rezolvată pe loc, observatorii și președintele biroului electoral al secției de votare vă vor indica ce anume trebuie să întreprindeți pentru înlăturarea neajunsurilor, după care veți putea vota.

În cazul în care nu veți reuși să votați, iar Dvs. veți considera că ați fost nedreptățit, atunci trebuie să depuneți neapărat o plîngere (contestație) pe numele președintelui biroului electoral al secției de votare și vă recomandăm să înmînați copia acestei plîngeri (contestații) observatorilor.

*****

Asistență juridică gratuită pentru a iniția acțiuni împotriva încălcării drepturilor Dvs. electorale poate fi acordată de :

1. **LADOM** (*Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului din Moldova*), mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri nr. 13 bir. 28, tel. 72-93-52 sau 28-05-12
2. **CCCS** (*Centrul de Consultanță pentru Categoriile Sociale Defavorizate*), Chișinău, str. Vasile Alecsandri nr. 13 bir. 24, tel. 73-32-33
3. **Clinica Juridică Comrat**, or. Comrat, str. Lenin, 160 bir. 8 tel. 298/2-94-80
4. **Clinica Juridică Universitară**, or. Bălți, str. Pușkin 38, et. 1, bloc 5, tel. (231) 2-44-79
5. **Centrul de Drept al Asociației Pro-Democrația**, Orhei, bd. Mihai Eminescu 9, tel. (235) 2-75-68
6. **CEC** (*Comisia Electorală Centrală*) mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Casa Guvernului, tel. 23-25-97
7. **Avocatul de teren Valeriu COVAȘ**, raionul Orhei, 0-691-87-883 (mobil); (235) 22 595 (serviciu)
8. **Avocatul de teren Grigore DEMIAN**, raionul Causeni, (0 243)22 256 (serviciu); 0693-75276 (mobil)
9. **Avocatul de teren Gheorghe ABABII**, raionul Drochia, 0 252 44 284
10. **Avocatul de teren Svetlana NICHITA**, raionul Basarabasca, 0 795 93971 (mob)
11. **Avocatul de teren Vasile MARTIN**, raionul Edineț, 0-691-72246 (mobil)
12. **Avocatul de teren Sava BACIU**, raionul Cantemir; 0796 16386 (mobil)
13. **Avocatul de teren Vasile MOLOȘAG**, raionul Soroca, 0796 14 814
14. **Centrul Public de Avocatură Ecologistă "Eco-Lex"**, str. Vasile Alecsandri 97, biroul no. 302, Chișinău; tel. 22-59-54

Produce de către

**Asociația Avocaților Americani/
Inițiativa Juridică pentru
Europa Centrală și Eurasia (ABA-
CEELI) și Liga pentru Apărarea
Drepturilor Omului din Moldova
(LADOM)**

Autor - Ion Manole

LADOM

Drepturile alegătorului și remedii juridice

Prin intermediul finanțării acordate de către

**Agenția Statelor Unite pentru
Dezvoltare Internațională
(USAID)**

Cunoaște-ți drepturile!

februarie 2005

